

## **Zarządzenie Nr 021.8.2025**

Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi  
**z dnia 29 grudnia 2025 r.**

### **w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotoryi**

Na podstawie art. 22b i art. 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich oraz na podstawie § 1 rozdziału 3 Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi wprowadzonego Uchwałą Nr XL/398/2022 Rady Gminy Złotoryja z dnia 21 lutego 2022 r. zarządza się, co następuje:

#### **§ 1**

Wprowadza się do stosowania „Standardy Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotoryi” zwane dalej „Standardami” w brzmieniu stanowiącym Załącznik do zarządzenia.

#### **§ 2**

Wszyscy pracownicy Ośrodka obowiązani do stosowania „Standardów” zobowiązani są do pisemnego potwierdzenia przyjęcia ich do stosowania.

#### **§ 3**

Za wykonanie zarządzenia odpowiedzialnym czynię Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi.

#### **§ 4**

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2026 r.

KIEROWNIK  
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi

Katarzyna Krupa

Załącznik nr 1 do Zarządzenia **Nr 021.8.2025**  
Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej  
w Złotoryi z dnia 29.12.2025 r.

## Standardy Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotoryi

Złotoryja 2025 r.

Podstawy prawne Standardów Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku  
Pomocy Społecznej w Złotoryi

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483 ze zm.)
2. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 nr 120, poz. 526)
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r., poz. 2809).
4. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 560)
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r., poz. 17)
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 37)
7. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2024 r., poz. 1061)
8. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 1550 ze zm)
9. Ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 276)
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r., poz. 424 ze zm.)
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r., poz. 1870).
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).

# **„Standardy Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotoryi”**

Niniejsza procedura określa najważniejsze zasady i założenia związane z zapewnieniem najwyższego poziomu bezpieczeństwa małoletniego, a także gwarantuje najwyższy poziom ochrony małoletniego, na rzecz którego realizowana jest pomoc bądź usługi świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotoryi.

## **ROZDZIAŁ I**

### **PODSTAWOWE TERMINY**

#### **§ 1**

Ilekroć w niniejszych standardach jest mowa o:

- 1) Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotoryi (dalej: Ośrodek) – należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Złotoryja;
- 2) Kierownika Ośrodka (dalej: Kierownik) – należy przez to rozumieć Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi;
- 3) pracownika Ośrodka (dalej: pracownik) – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę;
- 4) innej osobie współpracującej z Ośrodkiem (dalej: współpracownik) – należy przez to rozumieć:
  - a) osoby świadczące pracę na podstawie umowy cywilno-prawnej,
  - b) osoby odbywające praktyki studenckie albo staże,
  - c) osoby realizujące zadania na podstawie umów na realizację usług na rzecz Ośrodka;
- 5) Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Złotoryja (dalej: Zespół Interdyscyplinarny) – należy przez to rozumieć zespół interdyscyplinarny w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- 6) Standardach Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotoryi (dalej: Standardy Ochrony Małoletnich, Standardy) – należy przez to rozumieć dokument obowiązujący w Ośrodku, zawierający zasady zapewniania bezpieczeństwa i postępowania w przypadku zagrożenia krzywdzenia małoletnich, będący zbiorem zasad tworzenia w Ośrodku bezpiecznego dla małoletnich

środowiska, ustanawiający procedury interwencji wewnętrznej i zewnętrznej wobec podejrzenia lub faktu krzywdzenia małoletnich, umożliwiające szybkie reagowanie na zagrożenia ich bezpieczeństwa;

7) procedurze „Niebieskie Karty” – należy przez to rozumieć procedurę realizowaną w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;

8) małoletnim – należy przez to rozumieć, zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego, osobę, która nie ukończyła 18. roku życia;

9) opiekunie małoletniego (dalej: opiekun) – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowienia o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;

10) zgodzie opiekuna małoletniego – należy przez to rozumieć zgodę, co najmniej jednego z opiekunów małoletniego. W przypadku braku porozumienia pomiędzy opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;

11) krzywdzeniu małoletniego – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Ośrodka lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie lub przemoc domową wobec małoletniego;

12) Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (dalej: Rejestr) – należy przez to rozumieć rejestr obywateli polskich prowadzony przez Ministra Sprawiedliwości, którzy dopuścili się przestępstwa z pobudek seksualnych, wprowadzony na mocy ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;

13) przemocy – należy przez to rozumieć przemoc fizyczną, przemoc emocjonalną, przemoc seksualną, zaniedbywanie, cyberprzemoc;

14) treściach szkodliwych i zagrożeniach z sieci – należy przez to rozumieć:

a) treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia małoletnich, popularyzujące ideologie i działalność niezgodne z prawem, w tym nawołujące do dyskryminacji, ksenofobii, rasizmu oraz samookaleczeń i samobójstw, korzystania ze środków psychoaktywnych),

b) treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku małoletnich do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;

15) osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich w Gminny Ośrodku Pomocy

Społecznej w Złotoryi – należy przez to rozumieć pracownika monitorującego realizację Standardów w Ośrodku, którym każdorazowo będzie Kierownik Ośrodka;

16) danych osobowych małoletniego – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

## **ROZDZIAŁ II**

### **ZASADY REKRUTACJI PRACOWNIKÓW LUB WSPÓŁPRACOWNIKÓW**

#### **§ 2**

1. W procesie rekrutacji nowych pracowników Ośrodka lub podejmowania współpracy z innymi osobami, informuje się o obowiązujących w Ośrodku Standardach.

2. Osoba zatrudniona w Ośrodku lub współpracująca z Ośrodkiem, a mająca kontakt z małoletnimi ze środowisk, objętych pomocą Ośrodka, nie może widnieć w Rejestrze i być karana za przestępstwa określone w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

3. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z realizacją działań na rzecz małoletnich, należy uzyskać informację, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, realizując obowiązki, wynikające z art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich:

1) uzyskuje się informację z Rejestru;

2) pozyskuje się od osób, które mają być dopuszczone do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi:

a) informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw, o których mowa w ust. 2;

4. Każdy pracownik i współpracownik zapoznaje się ze Standardami oraz potwierdza ten fakt oświadczeniem, stanowiącym załącznik nr 1 do Standardów i zobowiązuje się do ich stosowania.

5. Dokumenty o których mowa w ust. 3 i 4 przechowywane są formie wydruku i załączone do akt osobowych pracownika albo dokumentacji, dotyczącej innej osoby współpracującej z Ośrodkiem dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

6. W zawartych po wprowadzeniu Standardów umowach dotyczących realizacji działań w Ośrodku zawarta będzie klauzula, że podmiot/organizacja zobowiązana jest do sprawdzenia, czy dane wskazanych przez nich bezpośrednich realizatorów działań są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

## **ROZDZIAŁ III**

### **ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA**

#### **MAŁOLETNICH**

##### **§ 3**

1. Pracownicy Ośrodka posiadają wiedzę na temat czynników ryzyka krzywdzenia małoletnich i mają obowiązek zwracania na nie uwagi w ramach wykonywanych przez siebie obowiązków służbowych.
2. Pracownicy Ośrodka informują każdą zainteresowaną osobę o realizowanym wsparciu oraz o instytucjach świadczących wsparcie dla małoletnich i rodzin, które doświadczają przemocy lub innych form krzywdzenia.
3. W przypadku, gdy osoba współpracująca z Ośrodkiem zidentyfikuje czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich, w ramach realizacji usług na rzecz Ośrodka, zobowiązana jest do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie pracownika Ośrodka.
4. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy Ośrodka, podejmują działania zgodnie z kompetencjami, w tym mogą przeprowadzić rozmowę z opiekunami małoletniego, przekazując informacje na temat dostrzeżonych nieprawidłowości i dostępnej oferty wsparcia oraz motywują do korzystania z dostępnych i adekwatnych do sytuacji form pomocy.
5. Pracownicy Ośrodka monitorują sytuację i dobrostan małoletniego, w szczególności poprzez obserwacje, rozmowy z małoletnim i jego opiekunami, a także poprzez współpracę z przedstawicielami instytucji wspomagającymi ochronę małoletniego do momentu stwierdzenia, że czynniki ryzyka ustały.
6. Ośrodek umożliwia pracownikom, w ramach środków własnych lub korzystając z oferty instytucji zewnętrznych, dokształcanie i poszerzanie wiedzy w obszarze przeciwdziałania krzywdzeniu małoletnich.

## **ROZDZIAŁ IV**

### **ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PRACOWNIKIEM OŚRODKA LUB INNĄ OSOBĄ WSPÓŁPRACUJĄCĄ Z OŚRODKIEM**

##### **§ 4**

1. Działania z udziałem małoletnich podejmowane przez Ośrodek realizowane są z poszanowaniem ich godności, podmiotowości i praw, w szczególności prawa do ochrony przed krzywdzeniem oraz prawa do prywatności.
2. Pracownik Ośrodka lub współpracownik zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnim i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat lub działanie wobec małoletniego są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

3. Pracownik Ośrodka lub współpracownik w kontakcie z małoletnimi zachowuje cierpliwość i odnosi się do małoletniego z szacunkiem oraz uważnie wysłuchuje i udziela odpowiedzi dostosowanych do sytuacji i wieku.

4. Decyzje dotyczące małoletniego powinny uwzględniać jego oczekiwania oraz brać pod uwagę bezpieczeństwo pozostałych małoletnich.

## § 5

1. Małoletni ma prawo do prywatności.

2. Odstąpienie od zasady poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a małoletni o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.

3. Pracownik Ośrodka lub współpracownik zobowiązany jest do równego traktowania małoletnich, niezależnie od ich wieku, płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego, rasy, narodowości, religii, światopoglądu lub niepełnosprawności.

4. Pracownik Ośrodka lub współpracownik, który w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powziął informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, zobowiązany jest do podjęcia działań zgodnie z kompetencjami i możliwościami Ośrodka, w sposób umożliwiający ochronę prawa do prywatności małoletniego.

## § 6

1. Spotkania z małoletnim lub jego opiekunem powinny odbywać się na terenie Ośrodka, w środowisku rodzinnym małoletniego lub miejscu uzgodnionym z opiekunami małoletniego.

2. Kontakt z małoletnimi powinien odbywać się w godzinach pracy Ośrodka i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków pracownika Ośrodka lub współpracownika.

3. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu z małoletnim lub jego opiekunem poza godzinami pracy Ośrodka, dozwolone są środki komunikacji elektronicznej, w szczególności służbowy e-mail.

4. Kontakt z małoletnim, bez udziału jego opiekuna, odbywa się wyłącznie po wyrażeniu zgody przez opiekuna małoletniego.

7. W przypadku, gdy pracownika Ośrodka lub współpracownika łączą z małoletnim lub jego opiekunem relacje rodzinne lub osobiste lub zawodowe, zobowiązany jest do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych małoletnich lub opiekunów małoletnich.

## § 7

1. W kontaktach z małoletnim pracownik Ośrodka lub współpracownik nie wykorzystuje relacji władzy lub przewagi.

2. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy, w tym nawiązywanie relacji o charakterze seksualnym.

3. Pracownik Ośrodka lub współpracownik zobowiązany jest do powstrzymywania się od jakichkolwiek zachowań, które mogłyby naruszać przestrzeń osobistą małoletniego, jego nietykalność cielesną lub powodować u niego poczucie zagrożenia, dyskomfortu bądź strachu.

4. Bezpośredni kontakt fizyczny z małoletnim jest dozwolony w sytuacji zagrażającej zdrowiu lub życiu małoletniego, w których pracownik Ośrodka lub współpracownik działają w celu jego ochrony.

## **ROZDZIAŁ V**

### **PROCEDURA INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETniego PRZEZ PRACOWNIKA OŚRODKA LUB WSPÓŁPRACOWNIKA**

#### **§ 8**

1. Pracownik Ośrodka, który jest świadkiem, że małoletni doświadcza ze strony pracownika Ośrodka lub współpracownika przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, w tym wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie w związku z przemocą:

1) zobowiązany jest, zgodnie z kompetencjami i możliwościami Ośrodka, zadbać o bezpieczeństwo małoletniego,

2) zawiadamia Policję pod numerem 112 lub 997 lub pisemnie informuje organy ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa,

3) w przypadku zawiadomienia telefonicznego pracownik zobowiązany jest podać swoje dane, dane małoletniego, w tym dane teleadresowe, dane osoby podejrzanej o krzywdzenie małoletniego oraz opis sytuacji z najważniejszymi faktami,

4) w przypadku pisemnego zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa zawiadomienie adresuje się do właściwych ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego organów ścigania, w zawiadomieniu podaje się dane, o których mowa w pkt. 3;

5) może poinformować właściwy miejscowo dla miejsca zamieszkania małoletniego sąd rodzinny.

2. Pracownik, który podejrzewa, że małoletni doświadcza ze strony pracownika Ośrodka lub współpracownika przemocy, w tym wykorzystania seksualnego:

1) zobowiązany jest, zgodnie z kompetencjami i możliwościami Ośrodka, zadbać o bezpieczeństwo małoletniego,

2) pisemnie informuje organy ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa, zawiadomienie adresuje się do właściwych ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego organów, w zawiadomieniu podaje się swoje dane, dane małoletniego, w tym dane teleadresowe, dane osoby podejrzanej o krzywdzenie małoletniego oraz opis sytuacji z najważniejszymi faktami,

3) może poinformować właściwy miejscowo dla miejsca zamieszkania małoletniego sąd rodzinny.

3. Pracownik, który podejrzewa, że małoletni doświadczył ze strony pracownika Ośrodka lub współpracownika przemocy innej niż seksualna lub zauważył inne niepokojące zachowania wobec małoletnich np. krzyki, niestosowne komentarze zobowiązany jest, zgodnie z kompetencjami i możliwościami Ośrodka, zadbać o bezpieczeństwo małoletniego.

4. Pracownik Ośrodka, który jest świadkiem lub ma uzasadnione podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez innego pracownika Ośrodka lub współpracownika jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania o swoich spostrzeżeniach Kierownika Ośrodka.

5. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika Ośrodka, bezpośrednio Kierownik Ośrodka w ramach postępowania wyjaśniającego może:

- 1) dokonać analizy zebranych informacji;
- 2) przeprowadzić rozmowę z podejrzanym w celu zapoznania się z jego wersją wydarzeń;
- 3) zaplanować razem z pracownikiem Ośrodka podejrzanym o krzywdzenie małoletniego dalsze działania, mające na celu uchronienie małoletniego przed ryzykiem powtórzenia się problemu;
- 4) zarządzić obserwację pracy osoby podejrzanego o krzywdzenie małoletniego;
- 5) w uzasadnionych przypadkach wykorzystać narzędzia określone w przepisach obowiązującego prawa, w szczególności prawa pracy, kodeksu karnego lub kodeksu postępowania administracyjnego.

6. Niezwłocznie zawiadamia się opiekunów małoletniego o zdarzeniu oraz:

- 1) organizuje pomoc psychologiczną dla pokrzywdzonego przestępstwem małoletniego oraz jego opiekunów;
- 2) przekazuje prowadzenie sprawy rodziny innemu pracownikowi Ośrodka.

7. Podejmowane działania należy dokumentować, a wytworzoną dokumentację przechowywać w aktach osobowych pracownika albo dokumentacji, dotyczącej innej osoby współpracującej z Ośrodkiem dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

8. W przypadku stwierdzenia, że pracownik Ośrodka dopuścił się uchybień w zachowaniu lub nie przestrzega z należytą starannością postanowień Standardów, Kierownik Ośrodka może podjąć działania dyscyplinujące uregulowane w szczególności w przepisach prawa pracy oraz zgodnie z zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi w sprawie wprowadzenia Regulaminu pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi

## **ROZDZIAŁ VI**

### **PROCEDURA INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO PRZEZ OPIEKUNA**

#### **§ 9**

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez opiekuna, pracownik Ośrodka zobowiązany jest do podjęcia działań zgodnie z kompetencjami.

2. W przypadku, gdy pracownik socjalny podejrzewa krzywdzenie małoletniego przez jego opiekuna:

- 1) zapewnia małoletniemu, zgodnie z kompetencjami i możliwościami Ośrodka, bezpieczeństwo;
- 2) informuje opiekuna o dostrzeżonych nieprawidłowych zachowaniach;

3) wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” oraz wypełnia Kartę interwencji (której wzór stanowi załącznik nr 6 do Standardów);

4) może pisemnie poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny o krzywdzeniu małoletniego przez jego opiekuna, podając dane jak w przypadku opisanym w § 8 ust. 1 pkt. 3 i 4.

3. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia małoletniego powziął pracownik Ośrodka, inny niż pracownik socjalny lub współpracownik, przekazuje informację o powziętym podejrzeniu pracownikowi socjalnemu.

## § 10

1. Jeżeli do pracownika Ośrodka przyjdzie małoletni i zgłosi, że wobec niego stosowana jest przemoc, pracownik:

1) jeżeli jest uprawniony wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”;

2) jeżeli nie jest uprawniony do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” zgłasza w formie pisemnej podejrzenie stosowania przemocy do Zespołu Interdyscyplinarnego.

2. Każde powzięcie informacji o zaistnieniu przemocy nakazuje podjąć działania.

3. Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest na podstawie przepisów odrębnych.

4. W przypadku, gdy rodzina małoletniego, co do którego powstało podejrzenie, że jest krzywdzony korzysta z pomocy Ośrodka, utworzoną dokumentację dotyczącą zdarzenia umieszcza się w aktach jej dotyczących.

5. W przypadku, gdy rodzina małoletniego, co do którego powstało podejrzenie, że jest krzywdzony nie korzysta z pomocy Ośrodka, należy założyć dla niej akta i w nich umieścić dokumentację zdarzenia.

6. W celu zapewnienia ochrony małoletniemu pracownik Ośrodka współpracuje w szczególności z:

1) funkcjonariuszem Policji właściwym ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego w celu uzyskania informacji o ewentualnych interwencjach;

2) kuratorem sądowym, w przypadku gdy rodzina objęta jest nadzorem, w celu uzyskania informacji o sprawowanym nadzorze.

7. W przypadkach, o których mowa w §9 i §10, pracownik Ośrodka niezwłocznie informuje Kierownika Ośrodka lub osobę go zastępującą.

8. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich w Ośrodku prowadzi rejestr interwencji/zdarzeń, zgłoszonych przez pracowników Ośrodka i współpracowników. Rejestr interwencji/zdarzeń zawiera podstawowe dane dotyczące zdarzenia, tj. imię i nazwisko małoletniego doświadczającego krzywdzenia, imiona i nazwiska opiekunów małoletniego, datę zdarzenia, dane pracownika Ośrodka, któremu powierzono realizację działań w sprawie, krótki opis zdarzenia.

9. Rejestr interwencji/zdarzeń prowadzony jest w formie elektronicznej. Dostęp do rejestru mają osoby, o których mowa w § 23.

10. Wzór rejestru interwencji/zdarzeń stanowi załącznik nr 5 do Standardów.

11. Wszystkie informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia małoletniego i zdarzeń mających znamiona krzywdzenia zachowywane są w tajemnicy przez pracowników Ośrodka i inne osoby

współpracujące z Ośrodkiem, które dowiedziały się o danej sprawie. Nie dotyczy to informacji przekazywanych uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

#### § 11

1. W przypadku, gdy w toku wykonywanych czynności nie stwierdza się krzywdzenia małoletniego, niepokojące zjawiska w rodzinie mają inną przyczynę, pracownik Ośrodka przeprowadza rozmowę z opiekunami małoletniego oraz ocenia szanse i motywację do ich współpracy z Ośrodkiem. Pracownik Ośrodka przedstawia możliwości współpracy rodziny ze specjalistami, w szczególności:

- 1) pracownikiem socjalnym,
- 2) asystentem rodziny,
- 3) psychologiem,
- 4) inną osobą współpracującą z Ośrodkiem, przy czym obligatoryjnie współpracę z rodziną podejmuje również jeden z wyżej wymienionych pracowników Ośrodka.

2. W razie braku współpracy ze strony rodziny, pracownik Ośrodka podejmuje działania zgodnie z kompetencjami.

#### § 12

1. W przypadku podejrzenia, że popełniono przestępstwo na szkodę małoletniego Kierownik Ośrodka a w razie jego nieobecności – osoba go zastępująca:

- 1) zawiadamia Policję lub prokuraturę;
- 2) zawiadamia właściwy miejscowo sąd rodzinny.

2. W przypadku zdarzenia, co do którego zachodzi uzasadnione przypuszczenie lub zostało stwierdzone, że stanowi umyślny czyn zabroniony określony w kodeksie karnym, popełniony przez opiekuna małoletniego, a którego konsekwencją jest śmierć lub ciężki uszczerbek na zdrowiu małoletniego, Kierownik Ośrodka a w razie jego nieobecności – osoba go zastępująca niezwłocznie zawiadamia o tym przewodniczącego Zespołu do spraw analizy zdarzeń, o którym mowa w art. 22 e ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

### ROZDZIAŁ VII

#### **PROCEDURA INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO PRZEZ INNEGO MAŁOLETNIEGO**

#### § 13

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego, pracownik Ośrodka:

- 1) zobowiązany jest, zgodnie z kompetencjami i możliwościami Ośrodka, zadbać o bezpieczeństwo małoletniego,
- 2) przeprowadza rozmowę z opiekunami małoletniego krzywdzonego i małoletniego podejrzanego o krzywdzenie,

3) może pisemnie poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny o krzywdzeniu małoletniego przez innego małoletniego, podając dane jak w przypadku opisanym w § 8 ust. 1 pkt 3 i 4.

## **ROZDZIAŁ VIII**

### **ZASADY UDZIELANIA MAŁOLETNIEMU PIERWSZEJ POMOCY PRZEDMEDYCZNEJ**

#### **§ 14**

1. W przypadku, gdy małoletni dozna urazu lub wypadku na terenie Ośrodka otrzyma pierwszą pomoc przedmedyczną przez pracownika wyznaczonego do udzielania pierwszej pomocy zgodnie z zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi w sprawie wyznaczenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy i wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.
2. W przypadku zagrożenia życia i zdrowia małoletniego dopuszczalne jest podjęcie działań ratunkowych związanych z udzieleniem pierwszej pomocy w bezpośrednim kontakcie fizycznym. Pracownik Ośrodka niezwłocznie zawiadamia służby ratunkowe pod nr 112.
3. Należy zadbać aby, w miarę możliwości, w każdej czynności związanej z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej pracownikowi Ośrodka asystował inny pracownik.
4. Bezpośredni kontakt z małoletnim któremu udzielana jest pierwsza pomoc przedmedyczna oparty jest na poszanowaniu intymności małoletniego.
5. Pracownicy korzystają ze sprzętu medycznego dostępnego na terenie Ośrodka.
6. W przypadku wypadku lub doznania przez małoletniego urazu, pracownik Ośrodka niezwłocznie zawiadamia opiekunów małoletniego.

## **ROZDZIAŁ IX**

### **ZASADY OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI Z SIECI**

#### **§ 15**

1. Pracownik Ośrodka, zgodnie z kompetencjami, informuje opiekunów małoletniego o:
  - 1) zasadach bezpiecznego korzystania przez małoletniego z Internetu;
  - 2) obowiązku sprawowania przez opiekunów kontroli nad bezpieczeństwem małoletniego podczas korzystania z treści internetowych.
2. Pracownik Ośrodka, zgodnie z kompetencjami, informuje opiekunów małoletniego o obowiązku podejmowania działań zabezpieczających małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci, które mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi małoletnich.

## **ROZDZIAŁ X**

### **ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETniego**

#### **§ 16**

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz innych przepisów prawa określających zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych, na podstawie których Ośrodek realizuje swoje zadania statutowe.

2. Ośrodek zapewnia przestrzeganie wymogów prawa, w tym właściwej ochrony i realizacji praw małoletnich poprzez wdrożenie systemu ochrony danych osobowych oraz bezpieczeństwa informacji, w tym:

1) gwarantuje, iż dostęp do danych osobowych małoletnich mają wyłącznie osoby uprawnione/upoważnione, które są zobowiązane do zachowania tajemnicy danych osobowych, a także zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;

2) chroni dane małoletnich przed nieuprawnionym ujawnieniem podmiotom trzecim, co oznacza, że dane osobowe małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów lub za pisemną zgodą opiekuna małoletniego;

3) podejmuje działania w kierunku ochrony wizerunku małoletniego, tj. nie rozpowszechnia wizerunku bez wymaganego prawem zezwolenia;

4) w miarę możliwości stosuje mechanizmy pseudonimizacji, szyfrowania i anonimizacji danych osobowych;

5) podejmuje systemowe działania związane ze szkoleniem pracowników, a także kontrolą systemu ochrony danych osobowych.

#### § 17

Pracownik Ośrodka może wykorzystać informacje o małoletnim w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości małoletniego oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.

#### § 18

1. Pracownikowi Ośrodka zakazuje się udostępniania przedstawicielom mediów informacji o małoletnim lub o jego opiece.

2. Pracownik Ośrodka nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim.

### ROZDZIAŁ XI

#### **ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO, SPOSÓB JEGO UTRWALANIA I UDOSTĘPNIANIA**

#### § 19

Pracownicy Ośrodka uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.

## § 20

1. Pracownik Ośrodka lub współpracownik nie może rozpowszechniać wizerunków małoletnich, jeżeli opiekun małoletniego nie wyraził na to zgody.
2. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego, pracownik Ośrodka może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
4. Upublicznienie przez pracownika Ośrodka wizerunku małoletniego, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
5. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy, zarówno małoletniego oraz jego opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie internetowej Ośrodka lub profilu na portalu Facebook) w celach promocyjnych.
6. Niedopuszczalne jest przechowywanie zdjęć i nagrań z wizerunkiem małoletniego na służbowych nośnikach nieszyfrowanych lub mobilnych (telefon komórkowy, oraz karta pamięci aparatu fotograficznego).

## ROZDZIAŁ XII

### UWZGLĘDNIENIE SYTUACJI MAŁOLETNIICH Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ ORAZ MAŁOLETNIICH ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

## § 21

1. W realizacji Standardów Ochrony Małoletnich uwzględnia się sytuację małoletnich z niepełnosprawnością oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
2. W przypadku małoletnich, o których mowa w ust. 1 będą miały zastosowanie zalecenia o szczególnych potrzebach edukacyjnych i wychowawczych, dotyczące objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną lub medyczną sformułowane w opiniach lub orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznych lub placówek specjalistycznych. Określają one indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne małoletniego, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron oraz wzmacniania aktywności, wpisując się w specyfikę funkcjonowania małoletniego.
3. W odniesieniu do małoletnich z niepełnosprawnością posiadających orzeczenie Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności należy uwzględniać zawarte w ww dokumencie wskazania i zalecenia odnoszące się zapewnienia małoletniemu odpowiedniej pomocy.

## ROZDZIAŁ XIII

### AKTUALIZACJA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH ORAZ MONITORING STOSOWANIA STANDARDÓW

## § 22

1. Procedura aktualizowania Standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Kierownik Ośrodka monitorujący realizację Standardów Ochrony Małoletnich:
  - 1) monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian;
  - 2) zobowiązany jest do zachowania zasad poufności;
  - 3) zobowiązany jest do przeprowadzania wśród pracowników Ośrodka (przynajmniej raz w roku) ankiety, której wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszych Standardów;
  - 4) po przeprowadzonej ankiecie, Kierownik Ośrodka opracowuje wypełnione ankiety oraz sporządza z nich raport;
  - 5) w ankiecie pracownicy Ośrodka mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów;
  - 6) może powołać zespół koordynujący, jeśli uzna, że taki zespół przyczyni się do lepszej realizacji Standardów bądź pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacji, gdy Standardy Ochrony Małoletnich będą wymagały aktualizacji;
  - 7) w razie konieczności opracowuje zmiany w obowiązujących Standardach.
3. Osoba zastępująca Kierownika Ośrodka monitorującego realizację Standardów, w razie jego nieobecności, podejmuje czynności, o których mowa w § 22 ust. 2 pkt. 1-7;
4. Każda zmiana Standardów Ochrony Małoletnich przekazywana jest pracownikom Ośrodka do zapoznania się i stosowania.
5. Standardy Ochrony Małoletnich są dokumentem Ośrodka ogólnodostępnym dla pracowników, współpracowników, małoletnich oraz ich opiekunów.
6. Ośrodek publikuje Standardy na swojej stronie internetowej oraz umieszcza ich treść w siedzibie w widocznym miejscu. Wersja skrócona Standardów, przeznaczona dla małoletnich stanowi załącznik nr 7 do Standardów.

## **ROZDZIAŁ XIV**

### **POSTANOWIENIA KOŃCOWE**

#### **§ 23**

Ośrodek ogłasza wprowadzenie Standardów w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez Pracowników Ośrodka, innych osób współpracujących z Ośrodkiem oraz osób korzystających z pomocy Ośrodka.

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony  
Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy  
Społecznej w Złotoryi

### **Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich**

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że:

- zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotoryi
- zobowiązuję się stosować do ich treści
- przyjmuję Standardy Ochrony Małoletnich do realizacji.

.....  
(data i czytelny podpis osoby składającej oświadczenie)

Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony  
Małoletnich w Gminnym Ośrodku  
Pomocy Społecznej w Złotoryi

**Ankieta dla pracowników i współpracowników**

| <b>L.p.</b> | <b>PYTANIE</b>                                                                                                                                | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> |
|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| 1.          | Czy znasz Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Ośrodku?<br>Jeśli nie – uzasadnij                                                      |            |            |
| 2.          | Czy znasz treść dokumentu Standardy Ochrony Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pielgrzymce?<br>Jeśli nie – uzasadnij           |            |            |
| 3.          | Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać symptomy krzywdzenia małoletniego?<br>Jeśli nie – uzasadnij                                               |            |            |
| 4.          | Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia małoletniego?<br>Jeśli nie – uzasadnij                                             |            |            |
| 5.          | Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich przez innego pracownika?<br>Jeśli tak – opisz je poniżej      |            |            |
| 6.          | Czy masz uwagi/sugestie/przemyślenia związane z funkcjonującymi w Ośrodku Standardami Ochrony Małoletnich? Jeśli tak – opisz je poniżej       |            |            |
| 7.          | Czy podjąłeś/eś jakieś działania związane z przyjęciem Standardów Ochrony Małoletnich?<br>Jeśli tak – opisz je poniżej. Jeśli nie – uzasadnij |            |            |

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony  
Małoletnich w Gminnym Ośrodku Pomocy  
Społecznej w Złotoryi

### Rejestr interwencji/zdarzeń

| L.p. | Opis zdarzenia<br>(imię i nazwisko<br>małoletniego, imię i<br>nazwisko opiekunów<br><br>małoletniego, data<br>zdarzenia, krótki<br>opis zdarzenia i in.<br><br>istotne informacje) | Podjęte działania przez<br><br>Ośrodek <sup>1</sup><br>(imię i nazwisko<br>pracownika<br>Ośrodka, któremu<br>powierzono<br>realizację działań w<br>sprawie) | Skutki<br>zdarzeń | Wykaz<br>korespondencji<br>międzyinstytucjon<br>alnej<br>(numery<br>kancelaryjne,<br>daty) |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|      |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                             |                   |                                                                                            |
|      |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                             |                   |                                                                                            |
|      |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                             |                   |                                                                                            |

1 Przykładowe działania: zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację małoletniego/rodziny, wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, powiadomienie Policji, pomoc psychologiczno-pedagogiczna (w jakiej formie?), inny rodzaj interwencji (jaki?).

### KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko małoletniego

.....

Przyczyna interwencji

.....

Osoba zawiadamiająca (imię i nazwisko, stanowisko)

.....

| Opis podjętych działań                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Data |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Opis spotkania z opiekunem małoletniego oraz wstępna diagnoza sytuacji małoletniego                                                                                                                                                                                                                                                              |      |
| Forma podjętych działań: <ul style="list-style-type: none"><li>• zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa</li><li>• wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację małoletniego/rodziny</li><li>• powiadomienie Policji</li><li>• pomoc psychologiczno-pedagogiczna w formie:</li><li>• inny rodzaj interwencji, jaki .....</li></ul> |      |
| Dane dotyczące interwencji ( nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję)                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |
| Plan pomocy małoletniemu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |      |
| Działania placówki edukacyjnej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |

|                                  |  |
|----------------------------------|--|
| Działania opiekunów małoletniego |  |
| Wynik interwencji                |  |

Załącznik nr 5 do Standardów Ochrony  
Małoletnich w Gminnym Ośrodku  
Pomocy Społecznej w Złotoryi

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH  
W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ  
W ZŁOTORYI**

**Wersja skrócona przeznaczona dla małoletnich**

1

Masz prawo czuć się bezpiecznie.

Oznacza to, że nie ma zgody na jakąkolwiek przemoc.

2

Traktujemy Cię z szacunkiem.

Zasługujesz na traktowanie z godnością i poszanowaniem uczuć.

3

Twoje opinie i uczucia są dla nas ważne.

W naszym Ośrodku możesz wyrazić swoje myśli i uczucia w bezpieczny sposób.

4

Nie tolerujemy żadnych formy agresji fizycznej, słownej, psychicznej.

Nie ma na to zgody!

5

Masz prawo do prywatności przestrzeni osobistej.

Szanujemy nawzajem nasze granice.

6

Masz prawo wiedzieć, jak nazywa się osoba, która z Tobą rozmawia i czym się zajmuje.

Jeśli sama zapomni się przedstawić, możesz ją o to zapytać.

7

W przypadku jakichkolwiek obaw lub problemów, masz prawo zgłosić się do pracownika Ośrodka. Naszym obowiązkiem jest zapewnienie Tobie pomocy i wsparcia.

8

Jeżeli czujesz się zagrożony/a, niepewny/a lub jesteś świadkiem niewłaściwego zachowania, natychmiast zgłoś to dorosłemu w Ośrodku, np. pracownikowi.

9

Jesteśmy tutaj, aby Cię słuchać i z Tobą rozmawiać.  
Możesz nam powiedzieć jak powinniśmy się do Ciebie zwracać.

10

Pamiętaj, że Ośrodek jest miejscem, gdzie możesz szukać wsparcia i pomocy.  
Mamy tutaj specjalistów, którzy są przeszkoleni, aby Ci pomóc.  
Jeśli chcesz się dowiedzieć dlaczego z Tobą rozmawiamy – pytaj śmiało.

11

Jeśli widzisz, że ktoś z kolegów lub koleżanek ma problem lub jest w trudnej sytuacji, zachęcaj go/ją do szukania pomocy.

## **CZTERY KROKI DO BEZPIECZEŃSTWA**

### **I**

#### **Głośno powiedz „nie”**

Masz prawo powiedzieć „nie”, nawet członkom rodziny lub bliskim.  
Jeśli coś Ci się nie podoba lub czegoś nie chcesz, lub jeśli coś sprawia, że jesteś nieszczęśliwy, możesz powiedzieć „nie”, „nie chcę”, „nie idę” itp.  
Twoje myśli i uczucia są ważne i powinny być szanowane.

### **II**

#### **Alarmuj gdy potrzebujesz pomocy**

Wołaj lub proś o pomoc, gdy się boisz, martwisz lub gdy ktoś Cię skrzywdzi.  
Możesz zadzwonić pod numer alarmowy 112 i powiedzieć, co się dzieje

### **III**

#### **Powiedz komuś dorosłemu o tym, co się stało**

Zastanów się, kto jest dorosłym, któremu ufasz.

Kto cię wysłucha i zareaguje, gdy będziesz potrzebować pomocy.

#### **IV**

#### **Dobrze zrobisz mówiąc o tajemnicach, które Cię niepokoją**

Nie powinieneś się wstydzić ani martwić o zachowanie tajemnicy.

Jeśli tak jest, powiedz o tym zaufanej osobie dorosłej.

Masz prawo do pomocy i nikt nie może Cię zmusić do zachowania niepokojącego sekretu.

Jeśli masz jakiś problem lub coś Cię niepokoi, najpierw porozmawiaj o tym z rodzicami/opiekunami lub innymi dorosłymi np. wychowawcą, asystentem rodziny, pedagogiem lub psychologiem szkolnym.

Jeśli nie czujesz się gotowy(a), aby porozmawiać z osobą dorosłą w Twoim otoczeniu, możesz zadzwonić, aby podzielić się swoimi obawami i uzyskać wsparcie i poradę oraz pomoc.

#### **Pomoc w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami:**

- 112 telefon alarmowy,
- 116 111 telefon zaufania dla dzieci i młodzieży,
- 800 12 12 12 dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka,
- 800 080 222 całodobowa infolinia Fundacji Itaka,
- 801 120 002 telefon dla ofiar przemocy w rodzinie Niebieska Linia,
- 116 123 telefon dla osób w kryzysie emocjonalnym.